

Hiina keele ja uurali keelte ühiste etümoloogiate uurimisest

高晶一(Gao Jingyi)

PDF tasane versioon

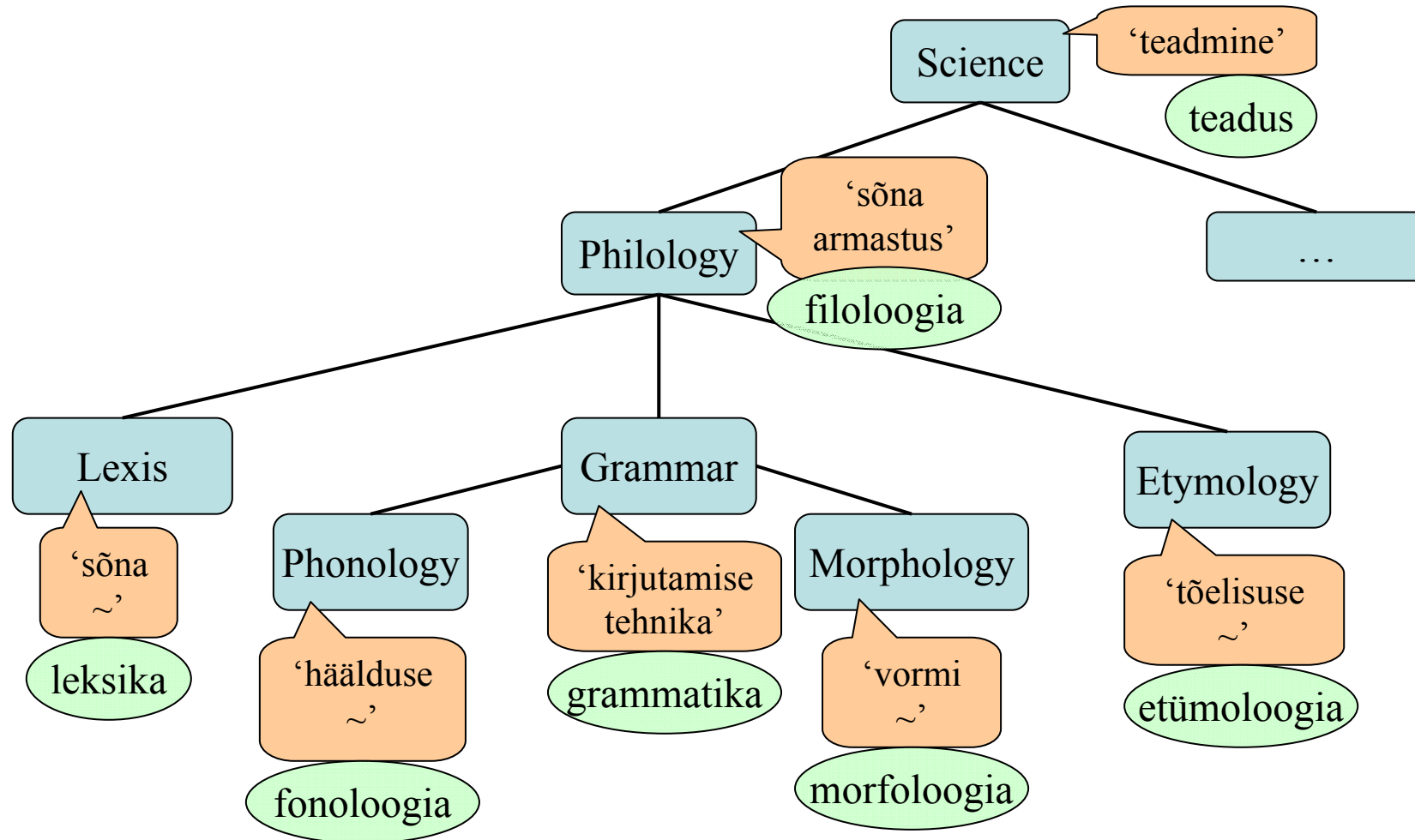

Tutvustab nii Lääne kui Hiina etümoloogia uurimusi.
Jutustab hiina keele ja uurali keelte ühiste etümoloogiate uurimisest.
Peale oma avaldatud teoseid viimase viie aasta jooksul, arvustabki János Sajnovicsi 1770. aastal tööd, milles ta võrdles ungari keelt ja hiina keelt.
Esitleb hiina keele ja uurali keelte ühisetümoloogiate näiteid.

1. Etümoloogia ja Lääne teadusharud
2. Läänekeeleteaduse olulised teosed
3. Etümoloogia ja Hiina teadusharud
4. Hiinakeeleteaduse olulised teosed
5. Etümoloogia uurali keelte kohta
6. Etümoloogia Hiinas (Kaug-Idas)
7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas
8. Etümoloogia või komparativistika
9. Hiina-uurali ühisetümoloogiate näited

1. Etümoloogia ja Lääne teadusharud

2. Läänekeeleteaduse olulised teosed

Grammatika

(Art of Grammar) 2. sajand eKr, Dionysius Thrax.

.....

The Oxford English Grammar 1996, Sidney Greenbaum.

Eesti keele käsiraamat 1997, Mati Ereht & Tiiu Ereht & Kristiina Ross.

Leksika

(Homeric lexicon) 1. sajand, Apollonius.

.....

The Oxford English Dictionary 1989, rühmatöö, 22000 lk.

Eesti keele sõnaraamat 1999, rühmatöö, 1040 lk.

Etümoloogia

Etymologicum Genuinum 9. saj, teadmatu autor.

English Etymology ... 1783, George William Lemon (1726~1797).

Undersøgelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse 1818, Rasmus Christian Rask (1787~1832).

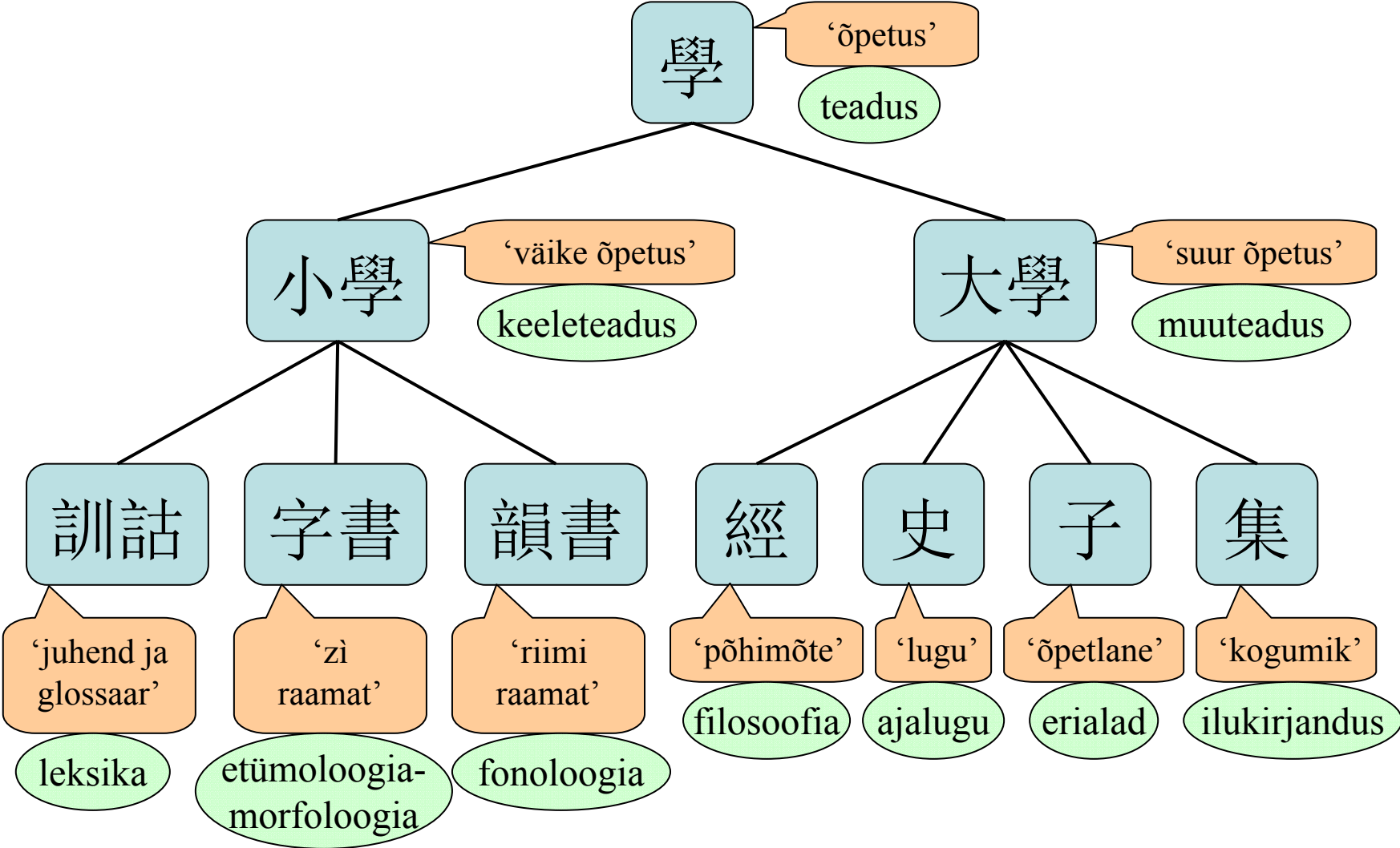
.....

The Oxford Dictionary of English Etymology 1966, Charles Talbut Onions (1873~1965) (toim.).

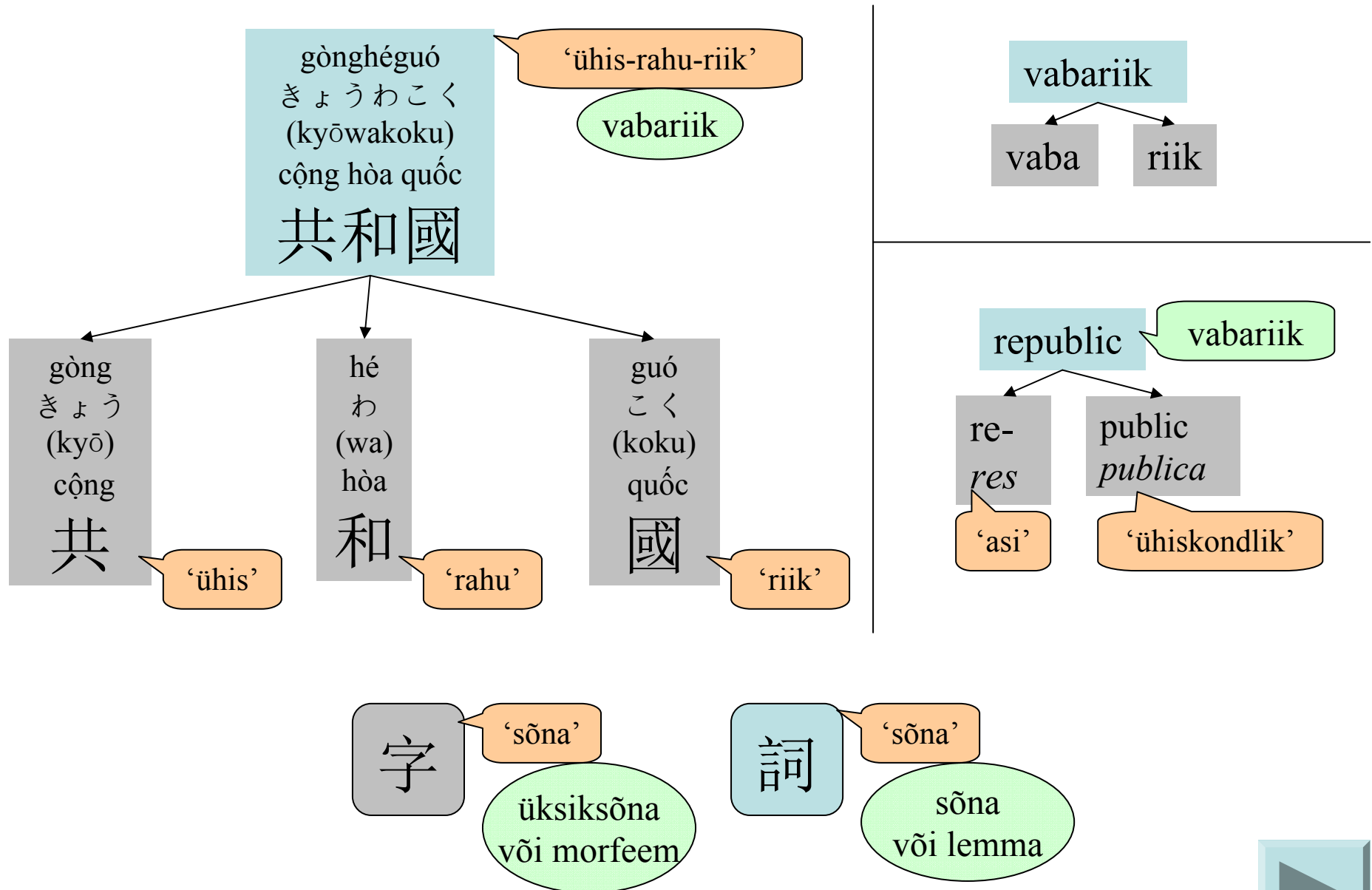
Estnisches etymologisches Wörterbuch 1982~1983, Julius Mägiste (1900~1978).

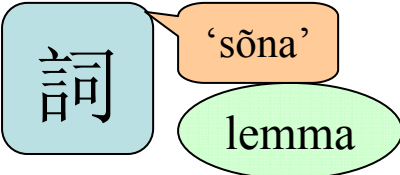
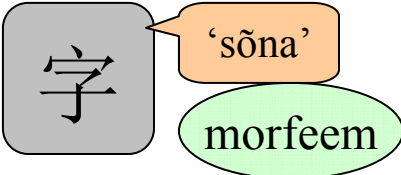
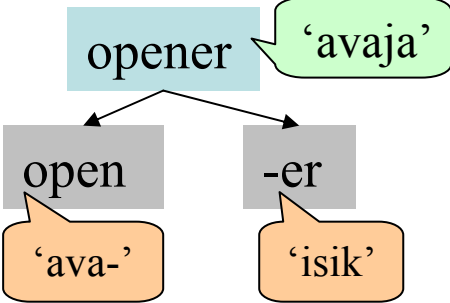
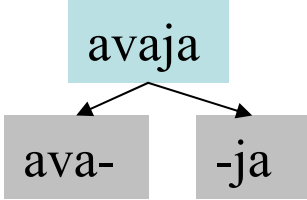
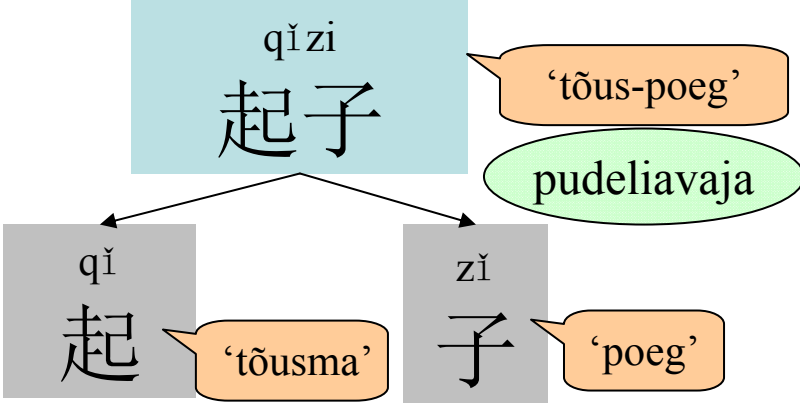
3. Etümoloogia ja Hiina teadusharud

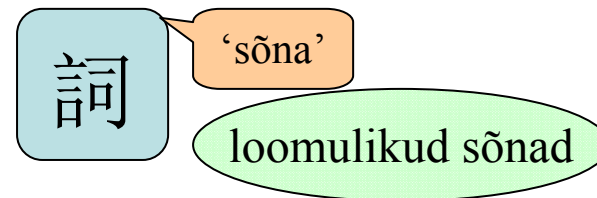
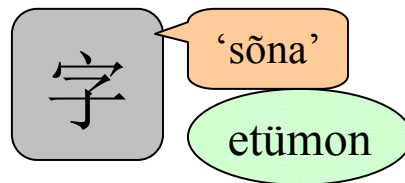
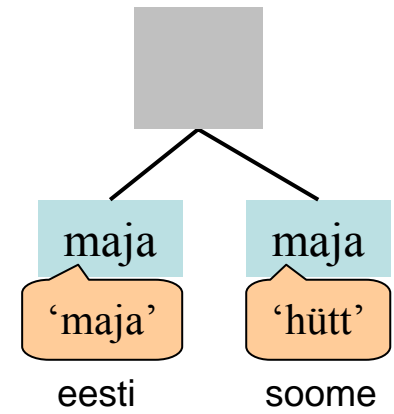
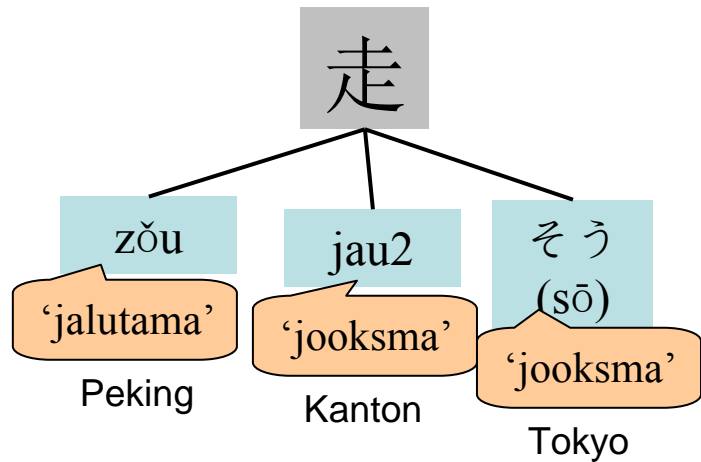
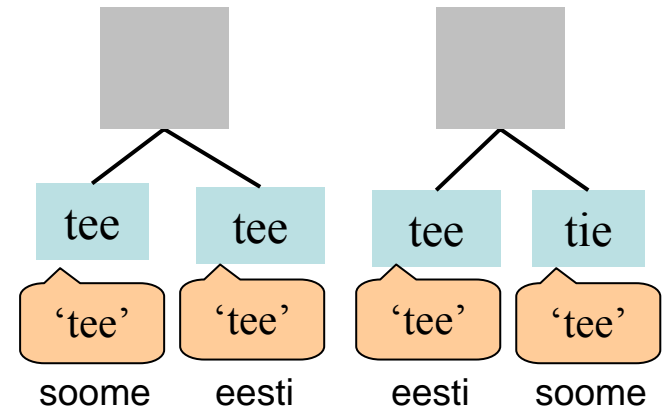
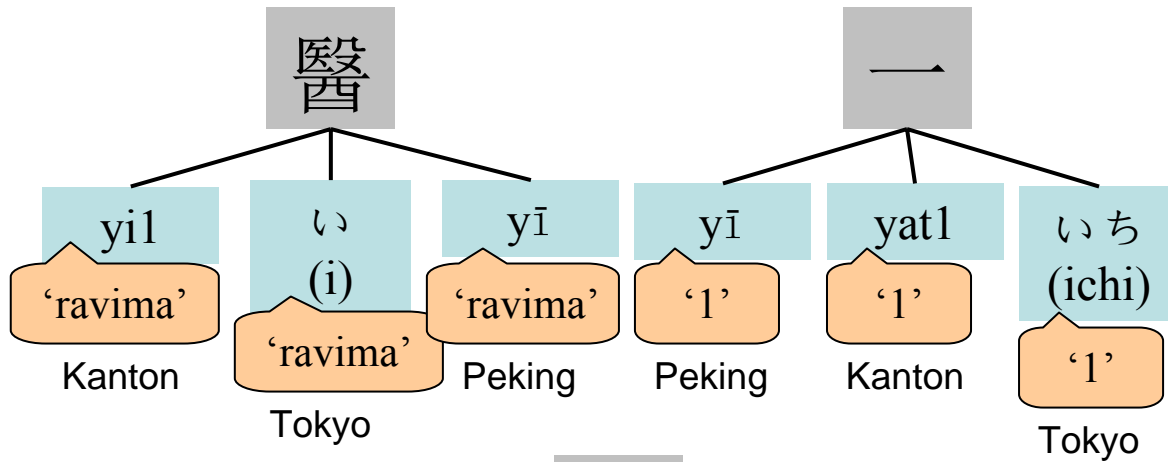
3+. Mis on 'zì'? (1) zì kui üksiksõna või morfeem

3+. Mis on 'zì'? (2) zì kui morfeem

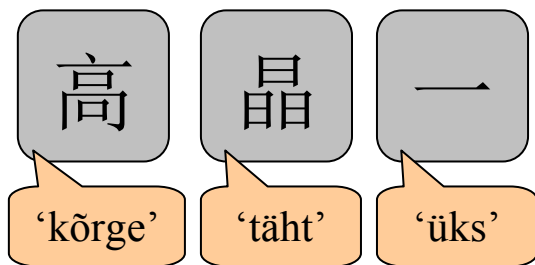

3+. Mis on 'zì'? (3) zì kui etümon

3+. Mis on 'zì'? (4)

Peking (Pinyin)

gāo

jīng

yī

Kanton (Yale)

gou1

jing1

yat1

Tokyo (Hiragana)
(Hepburn)

こう

しょう

いち

kō

shō

ichi

Seoul (Hangeul)
(Revised)

고

정

일

go

jeong

il

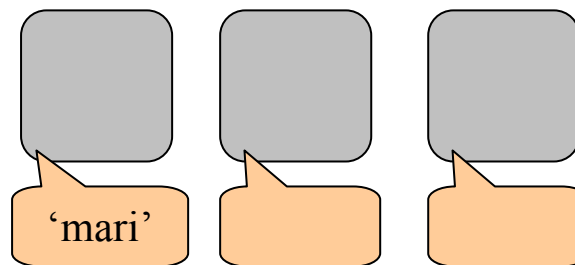
Hanoi (Orto.)

cao

tin

nhát

Èt

Eesti

Mari

Maia

Helen

Soome

Marja

Maija

Helena

3+. Mis on 'zì'? (5)

趙元任(Yuen Ren Chao) (1892~1982):

(1) Zi (“*tsū⁴*”) is almost always a morpheme.

(2) There is a rough parallelism between zì and etymon.

Minu määratlus:

Korralik zì on monomorfeemiline ja etümoloogiline üksus.

A decent zì is a monomorphemic and etymologic unit.

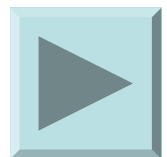
Korralik zì üksinda kannab oma tähendust, mittekorralik zì aga mitte.

Korraliku zì praktiline tähendus on seotud oma algtähendusega, mittekorraliku zì aga mitte.

Korralik zì = DOM = vastab kanji-le Jaapanis.

Mittekorralik zì vastab katakana-le Jaapanis.

lisa kirjandus: Chao, Yuen Ren (1946) “The Logical Structures of Chinese Words” –
Language, Vol. 22, No. 1.

4. Hiinakeeleteaduse olulised teosed

訓詁

leksika

《爾雅(*Erya*)》 3. sajand eKr, teadmatu autor.
《輶軒使者絕代語釋別國方言(*Fangyan*)》 18, 揚雄(53eKr~18).
.....
《漢語大詞典(*Hanyudacidian*)》 1986~1993, rühmatöö, 15400 lk.
《現代漢語方言大詞典》 2002, rühmatöö, 6556 lk.

字書

etümoloogia-
morfoloogia

《說文解字(*Shuowenjiezi*)》 121, 許慎 (58~147).
《玉篇》 543, 顧野王 (519~581).
.....
《漢語大字典(*Hanyudazidian*)》 1986~1989, rühmatöö, 5642 lk.

《汉语方音字汇[(第二版)]》 1962[1989], rühmatöö, 431 lk.
《漢字古今音表》 1993[1998], 李珍華&周長輯, 643 lk.

韻書

fonoloogia

《切韻(*Qieyun*)》 601, 陸詞(toim.).
《大宋重修廣韻(*Guangyun*)》 1008, rühmatöö.
.....
《洪武正韻》 1375, rühmatöö.

5. Etümoloogia uurali keelte kohta (1) Algatav E. uurimine

- [SV] Georg Stiernhielm (1598~1672): *1649 teos: soome ~ saami; soome ~ ungar.
  - [DE] Martin Fogel (??? ~ ???): *1669: soome ~ ungar.
  - [SV] Olof Rudbeck (1660~1740): 1717 teos: soome ~ eesti ~ ungar.
  - [DE] Johann Georg von Eckhart (1664~1730): 1717 teos: soome ~ ungar ~ samojeedi.
  - [SV] Philip Johan von Strahlenberg (1676~1747): 1730 teos: soome-ugri keeled.
  - [DE] Johann Eberhard Fischer (1697~1771): 1747, 1768, 1770* teosed: uurali keeled.
-
- [HU] Sajnovics János (1733~1785): 1770 teos: ungar ~ saami; ungar ~ hiina.
  - [DE] August Ludwig von Schlözer (1735~1809): 1770 teos: ungar ~ soome ~ saami.
  - [HU] Gyarmathi Sámuel (1751~1830): 1799 teos: soome-ugri keeled.
  - [FI] Andreas Johan Sjögren (1794~1855): 1821 teos: soome-ugri keeled.
  - [DE] Josef Budenz (1846~1892): 1867, 1869, 1873–1881 teosed: soome-ugri keeled.
  - [HU] Halász Ignác (1855~1901): 1893 teos: uurali keeled (245 tüve).

5. Etümoloogia uurali keelte kohta (2) Kokkuvõtlik E. uurimine

●[SV] Björn Collinder (1894~1983).

FUV = Fenno-Ugric Vocabulary [Second Revised Edition] 1955[1977].

●[FI] Yrjö Henrik Toivonen (1890~1956) jne.

SKES = Suomen kielen etymologinen sanakirja 1955~1978.

●[HU] Benkő Loránd (1921~) jne.

TESz = A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára 1967~1976.

●[HU] Lakó György (1908~1996) jne.

MSzFE = A magyar szókészlet finnugor elemei 1967~1978.

●[ET] Julius Mägiste (1900~1978).

EEW = Estnisches etymologisches Wörterbuch 1982~1983.

●[HU] Rédei Károly (1932~2008) jne.

UEW = Uralisches etymologisches Wörterbuch 1986~1988[1988].

●[FI] Erkki Itkonen (1913~1992) & Ulla-Maija Kulonen (1960~) jne.

SSA = Suomen sanojen alkuperä 1992~2000[2001].

5. Etümoloogia uurali keelte kohta (3) Eesti keele tüvede E.

uurali	1.88~2.15%	kala, keel, nool
soome-ugri	3.23~5.52%	jää, maa, küla
soome-permi	0.99~2.55%	amb, külm, tuul
soome-volga	1.46~2.85%	jumal, täht, töö
lms-saami	1.62~3.20%	kang, org, õnn
lms	10.85~14.57%	kiri, laul, sõna
lääne-lms	7.22~9.30%	hirm, mure, rõõm
ainult eesti	19.41~20.80%	...
iraani	0.42~0.78%	mesi, osa, vasar
balti	1.70~2.82%	hammas, hein, mets
germaani	4.86~7.17%	haud, kuld, rikas
slaavi	0.97~1.35%	aken, rist, papp
läti	0.56~0.76%	kauss, kuut, magun
alamsaksa	13.93~15.35%	hunt, kool, vorst
rootsi	1.90~2.67%	iil, tont, riik
vene	5.69~6.54%	kapsas, porgand, kolhoos
saksa	8.77~9.39%	ahv, kett, ring
soome	1.57~1.73%	aare, sünge, mall

Huno Rätsep
Sõnaloo raamat
 (2002)

6. Etümoloogia Hiinas (Kaug-Idas)

許慎 (58~147) 《說文解字》 121: DOM siht.

顧野王 (519~581) 《玉篇》 543: täiendav DOM siht.

...

Iga ajapunktis või kohapunktis inimene (v.a. Mandri-Hiina rahval on nüüd lubatud kasutada sadakonda DOMi valesti lihtsustatud hiina märkide järgi) peab kirjutama oma keelt sama kui DOM siht, vaatamata kas ja kuidas sama DOM:i hääldus ja/või tähendus on muutunud oma keeles (murdes). Sest DOM on monomorfeemiline ja etümoloogiline üksus, DOM ongi loomuliku sõna etümoloogia. Nt. Hiinast kirjalikud laensõnad vietnami, korea, ja jaapani keeles ongi kirjutatud DOMis (Jaapani rahvas ikka nüüd. Vietnami ja Korea puhul, osa rahvast loovutab, aga DOM on säilitatud nende oma etümoloogilistes sõnaraamatutes).

...

[SV] Bernhard Karlgren (1889~1978):

Études sur la phonologie chinoise 1915~1926: DOM {1 vana ajapunkt (keskaja) ~ 26 kohapunkti k.a. Korea, Japaani ja Vietnami}.

...

Hiina hiinateadlaste poolt:

《汉语方音字汇》 1962: DOM {1 vana ajapunkt (keskaja), 17 kohapunkti Hiinas}

《汉语方音字汇（第二版）》 1989: DOM {ditto, +3 kohapunkti Hiinas}.

《汉字古今音表》 1993[1998]: DOM {3 vana ajapunkti, 8 kohapunkti Hiinas}.

7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas

張聰東(Tsung-Tung Chang) (1931~2000)

1986 teos: hiina (kuni DOM) ~ PIE (c. 300 etümonit).

談濟民(Watanabe Saimin) (1957~)

2001 teos: hiina (kuni DOM) ~ inglise (osalt kuni PIE) (688 etümonit).

周及徐(Zhou Jixu) (1957~)

2002 teos: hiina (kuni DOM) ~ inglise (osalt kuni PIE) (733 etümonit).

高晶一(Gao Jingyi) (1982~)

2004 teos (“Finnic-Sinic Comparison” *Fenno-Ugristica* 26): DOM {eesti; soome}.

2005 teos (*Introduction to Finno-Sinic languages: ...*, Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus):
DOM {eesti; soome; ungari; tiibeti; taani; rootsi; ...}.

2008 teos (*Hiina keel ja Põhjamaa keeled: Hiina keele ning uurali keelte ja indo-euroopa keelte ühiste allikate alased avastused ja uurimused*, Peking: Hiina Ühiskonnateaduste Kirjastus): DOM {eesti (581); soome (603); vadja* (8); liivi* (13); ungari (94) ~ *P-F/FW/FP/FU/U (363); taani (691); rootsi (685); inglise (577); saksa (559); ...}.

kirjutamas teos: DOM {18 keelepunkti Kaug-Idas; 18 uurali keelt}.

7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas (2)

Oma uurimusele arvustused.

- Märt Läänemets (1962~) Tartu Ülikoolis sinoloogia teadur, 2005: *“Ta [Gao] on leidnud hämmastavaid sarnasusi, mida on kindlasti rohkem kui mõned juhuslikud kokkulangevused sõnade hääldeuses.... Gao uurimismeetod ja tulemus väärivad kindlasti tõsisemat tähelepanu, kuid nende mõistmiseks on vaja sügavamaid teadmisi hiina keele sõnade ja kirjamärkide loogikast ja ajalooast.”*
- 馮蒸(Feng Zheng) (1948~) [Hiina] Pealinna Normaali Ülikoolis hiina keele osakonnas professor, 2008: *“...[Gao] edukas võrdlus ei oleks edenenud ilma Hiinakeeleteadusest.”*
- 鄭張尚芳(Zhengzhang Shangfang) (1933~), Hiina Ühiskonnateaduste Akadeemia Keeleteaduse Instituudis juhtivteadur & Shanghai Normaali Ülikoolis professor & Nankai Ülikoolis professor (emerit), 2008: *“...[Gao] töö alustab uut suunda ... täidab lünke.”*
- Ago Künnap (1941~), Tartu Ülikoolis uurali keelte professor (emerit), 2009: *“Gao raamat pakub suurt huvi oma probleemiasetuse, vaatenurga ja julge keeleteadusliku novaatorluse poolest.”*

7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas (3)

Millised eesti keele tüved peagu kindlasti on hiina keeles / saavad olla DOMitud?

Tingimus A: on pärismaise häälduse raamis: CV(C)V(S) = CVV, CVCV või CVCVS.

+ Tingimus B: soome keeles on selle tüve vaste.

+ Tingimus C: soome keeles selle tüve esimene kirjalik tõend on “Agricola”.

+ Tingimus D: soome keeles selle tüve leviku määratlus on “yleinen”.

Sellised tüved tegelikult on just:

(1) Läänemeresoome ~ mitte keegi, “*ebaselge päritolu*”.

(2) Läänemeresoome ~ uurali, “*uurali oma*”.

(3) Läänemeresoome ~ germaani, “*vana germaani laen*”.

(4) Läänemeresoome ~ balti, “*vana balti laen*”.

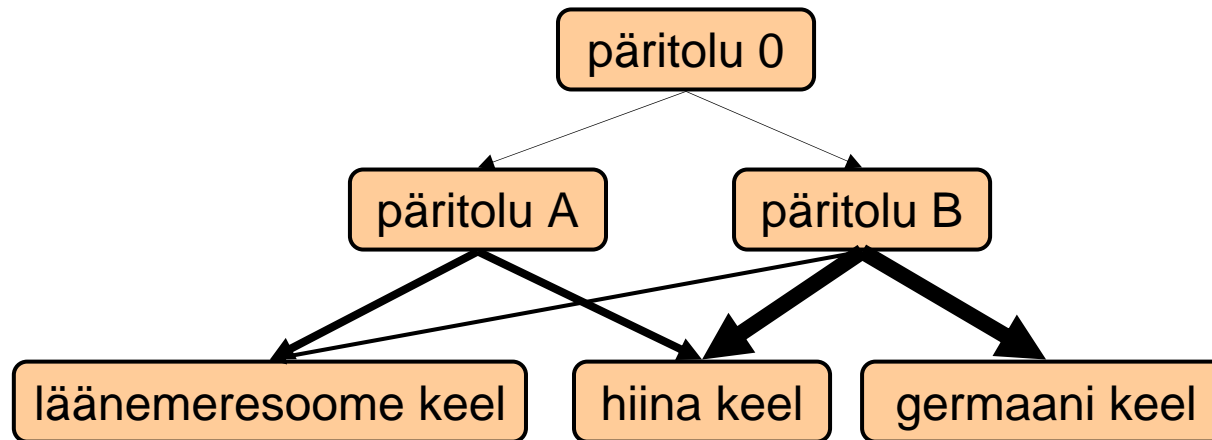
7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas (4)

uurali	1.88~2.15%	kala, keel, nool
soome-ugri	3.23~5.52%	jää, maa, küla
soome-permi	0.99~2.55%	amb, külm, tuul
soome-volga	1.46~2.85%	jumal, täht, töö
lms-saami	1.62~3.20%	kang, org, õnn
lms	10.85~14.57%	kiri, laul, sõna
lääne-lms	7.22~9.30%	hirm, mure, rõõm
ainult eesti	19.41~20.80%	...
iraani	0.42~0.78%	mesi, osa, vasar
balti	1.70~2.82%	hammas, hein, mets
germaani	4.86~7.17%	haud, kuld, rikas
läti	0.56~0.76%	kauss, kuut, magun
slaavi	0.97~1.35%	aken, rist, papp
alamsaksa	13.93~15.35%	hunt, kool, vorst
rootsi	1.90~2.67%	iil, tont, riik
vene	5.69~6.54%	kapsas, porgand, kolhoos
saksa	8.77~9.39%	ahv, ring, sink
soome	1.57~1.73%	aare, sünge, mall

Huno Rätsep
Sõnaloo raamat
 (2002)

7. Etümoloogia nii Euroopas kui Hiinas (5)

Gao 2008 tulemuse skeem (lihtsustatud)

狗		犬
禽		鳥
峰		岬
江		川

8. Etümoloogia või komparativistika

Etümoloogia

George William Lemon (1726~1797).

William Jones (1746~1794).

Rasmus Christian Rask (1787~1832).

Uurali keelte juures

Georg Stiernhielm (1598~1672).

Olof Rudbeck (1660~1740).

Johann Georg von Eckhart (1664~1730)

Sajnovics János (1733~1785).

Gyarmathi Sámuel (1751~1830).

Halász Ignác (1855~1901).

Yrjö Henrik Toivonen (1890~1956)

Björn Collinder (1894~1983).

Julius Mägiste (1900~1978).

Erkki Itkonen (1913~1992)

Rédei Károly (1932~2008).

Jorma Koivulehto (1934~) 50%?

Kaisa Häkkinen (1950~) 50%?

Komparativistika

Karl Friedrich Schlegel (1772~1829).

Jacob Grimm (1785~1863).

Uurali keelte juures

Honti László (1943~).

Pekka Sammallahti (1947~).

Juha Janhunen (1952~).

8. Etümoloogia või komparativistika (2)

Etümoloogia

- Uurija ise peab oskma keeli mida ta uurib. (Nt. R. Rask lõpuks oskas 25 keelt.)
- Teostes etümoloogilised tulemused pigem on esimesest käest.
- Peab ikka uurima kirjakeele (ajapunkti) ja murde (kohapunkti) andmeid.

Komparativistika

- Uurija ise ei pea oskma keeli mida ta uurib.
- Teostes etümoloogilised tulemused pigem ei ole esimesest käest. (Nt. J. Grimm võttis R. Rask-i tulemusi.)
- Uurib hoopis rekonstrueeritud algkeelt nii ruttu kui seda on rekonstrueeritud.

Uurali keeleteaduse rajamisel kõik autorid olid etümoloogia uurijad. Mõni uurali keel on kuulunud uurali keelkonda mitte hoopis *tolle* tõttu, et *keegi on võrrelnud seda keelt mingi algkeelega*. Nt. mitte keegi ei ole võrrelnud ungari keelt läänemeresoome või soome-permi algkeelega. Uurijad võrdlesid otse ungari keelt, soome keelt jne. See on aga õige tegu.

8. Etümoloogia või komparativistika (3)

lk 104: **Rask, R. (1818)** *Undersögelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse*, Kjöbenhavn(København).

Finsk.	Nordisk.
<i>mies</i> (en Mand)	sv. <i>mes</i> en Kujön
<i>poika</i> (en Sön)	— <i>pojke</i> en Dreng, d. en <i>Pog</i> , isl. <i>spóki</i> , <i>dreing-spókt</i>
<i>pijka</i> , finl. <i>bijkka</i>	— <i>piga</i> en (ancilla), d. <i>Pige</i> , isl. <i>píka</i> (puella)
<i>lapsi</i> (et Barn)	d. en <i>Laps</i> (∴ en ung dreng- agtig Spradebasse)
<i>käsi</i> (en Haand) i Ejef. <i>kä-</i> <i>den</i> , <i>kättö</i> ∴ enhaandet, finl. <i>gjetta</i> , lapl. <i>gjöt</i> (Haand); ung. <i>kéz</i>	— <i>Kjejtten</i> (∴ den venstre Haand), <i>kjejtthaandet</i>
<i>leipä</i> (Bröd), finl. <i>lajpe</i> , l. <i>lajpe</i>	isl. <i>lifvr</i> , d. en <i>Leve</i> (ogsaa slavisk), lat. <i>libum</i>

8. Etümoloogia või komparativistika (4)

lk 48: **Sajnovics, J. (1770)** *Demonstratio idioma Hungarorum et Lapporum idem esse*, Hafniae(København).

Selles teoses pakuti 7 paari vastet ungri keele ja hiina keele vahel.

① Nox Sinice dicitur *ye* : Ungarice *éj*.

② Cor Sinice *syñ* : Ungarice *szü*, vel *sziv*...

Õiged

③ Sol, dies Sinice *gě* : Ungarice caelum fiderium dicitur *ég*, & fideralis: *égj*.

④ Via Sinice dicitur *tu*: Ungarice *út*.

⑤ Vita Sinice *sem*, Ungarice Perfona, *szem-ély*, quasis vitam vivens, ex *szem*, & *élek*.

⑥ Oriens Sinice *tum*, Ungarice *tám-adat*, quasis Oriens dedit.

⑦ Mare Sinice *hay*, & navigium, *ham*. Navis Ungarice *hajo*.

Valed

8. Etümoloogia või komparativistika (4)

Miks #3 ~ #7 on valed?

	DOM	DOM liik	1958	1161	...	
Sol, dies Sinice <i>gě</i>	日	A1	rì	ṛ ₃ et ^D	...	
Via Sinice dicitur <i>tu</i>	途	B (to 余)	tú	d ₁ o ^A	...	
			yú	ɲ ₃ o ^A	...	
Vita Sinice <i>sem</i>	生	A3	shēng	ʂ ₂ e ɲ ^A	...	sündi-
Oriens Sinice <i>tum</i>	東	A3	dōng	t ₁ o ɲ ^A	...	ida
Mare Sinice <i>hay</i>	海	B (to 每)	hǎi	h ₁ aj ^B	...	meri,e
			měi	m ^w ₁ aj ^B	...	

9. Hiina-uurali ühisetümoloogiate näited

ungari	eesti	soome	mandariini	DOM	Gao (2004)	Gao (2005)	Gao (2008)
éj	öö	yö	ye	夜	73	37	223
szív	süda	sydän	xin [-ien]	心	108	33	216
gyalog	jalg	jalka	jiao	腳	58	32	195
kéz	käsi	käsi	chi	翅	(v62)	(v32)	235
nő	nai-	nai-	nü	女	57	29	188
--	käi-	käy-	qu [-ü]	去	(v71)	--	195
--	sündi-	synty-	sheng	生	66	--	199
--	künda-	kyntä-	geng	耕	--	--	173
hal	kala	kala	kun [-uen]	鯤	61	29	176
falat	pala	pala	fen	分	--	--	129

DOM 591C B (to 4EA6 亦)	夜
Attested gloss	121: 'night house'. 《說文》舍也。Mandarin: 'night'.
Reconstruction	*hʉga ^(AA2) (-S ^(C)) {>鐸部(-ga)}

Attested equivalents:

1958	yɛ̃ ^(C)	Estonian	öö ^(C)	'night'
Beijing	[ʔ ⁱ e:ɯ] ^(C)	Finnish	yö ^(C)	'night'
Shenyang	[ʔ ⁱ e:ɯ] ^(C)	Veps	õ	'night'
Yantai	[ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C)	Votic	õ	'night'
1161	/ɲ ₃ a ^C /	Livonian	īe (†ūō)	'night'
Taiyuan	[ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C)	Lappish	iggjâ/idja/jji/ějj	'night'
Xi'an	[ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C)	Mordvin	ve/vă	'night'
Chengdu	[ʔ ⁱ e:ɯ] ^(C)	Mari	--	--
Nanjing	[ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C)	Udmurt	uj/új	'night'
Shanghai	[fi'a:ɿ] ^(X2)	Komi	voj/oj/új	'night'
Changsha	[ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C1) ; [ʔ ⁱ e:ɿ] ^(C2)	Mansi	jī/ji/jīy	'night'
Nanchang	[ʔ ⁱ a:ɿ] ^(C2)	Khanty	ěj/jěj	'night'
Meixian	[ja:ɯ] ^(C)	Hungarian	éj	'night'
Guangzhou	[jɛ:ɿ] ^(C2)	Nenets	--	--
Hanoi	dɑ ^(C2) ; dɑ ^(C1)	Enets	--	--
Xiamen	[ʔ ⁱ a:ɿ] ^(C2)	Nganasan	--	--
Tokyo	𑖇(va)	Selkup	--	--
Seoul	oᄃ(va)	Kamas	--	--

/ɲ / epiglottal trill

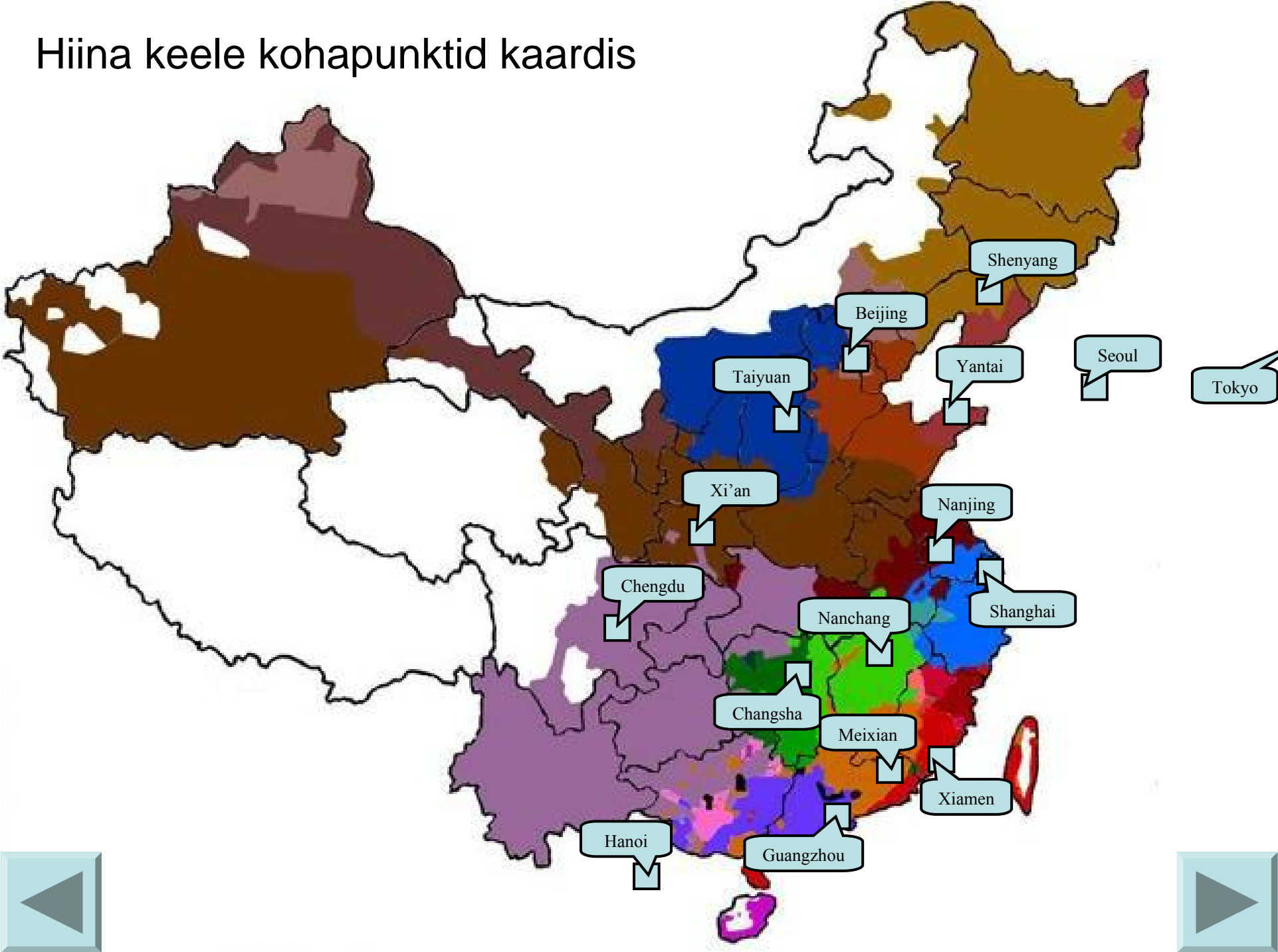
d [ɟ]

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
*dɿag	*riagh	*ɿyak	*ljaks	*laags	*eje(ije)

Hiina keele kohapunktid kaardis

Uurali keelte kohapunktid kaardis

DOM 5FC3 A1	心
Attested gloss	121: 'heart'. 《說文》人心，土藏，在身之中。Mandarin: id..
Reconstruction	*senpe ^(AA1) {>侵部(-me)}

Attested equivalents:

1958	<i>xĩn</i> ^(A1)	Estonian	<i>süda</i> ^(AA)	'heart'
Beijing	[<i>ei˥n</i>] ^(A1)	Finnish	<i>sydan</i> ^(AA)	'heart'
Shenyang	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A1)	Veps	<i>süd'ain</i>	'heart'
Yantai	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A)	Votic	<i>süä</i>	'heart'
1161	/s ₃ em ^A /	Livonian	<i>sidām</i>	'heart'
Taiyuan	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A)	Lappish	<i>čâđâ/čâ'đě</i>	'through'/'heart'
Xi'an	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A1)	Mordvin	<i>šed'ej/šed'i</i>	'heart'
Chengdu	[<i>ei˥n</i>] ^(A1)	Mari	<i>šüm</i>	'heart'
Nanjing	[<i>si˥n˥</i>] ^(A1)	Udmurt	<i>šulem</i>	'heart'
Shanghai	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A1)	Komi	<i>šelem</i>	'heart'
Changsha	[<i>ei˥n˥</i>] ^(A1)	Mansi	<i>šäm/šim/šim/sim</i>	'heart'
Nanchang	[<i>ejən˥</i>] ^(A1)	Khanty	<i>sēm/säm</i>	'heart'
Meixian	[<i>si˥m</i>] ^(A1)	Hungarian	<i>szív</i>	'heart'
Guangzhou	[<i>səm˥</i>] ^(A1)	Nenets	<i>šej</i>	'heart'
Hanoi	<i>tām; tim</i> ^(A1) ; <i>tām</i> ^(C1)	Enets	<i>seo, sejo</i>	'heart'
Xiamen	[<i>si˥m</i>] ^(A1)	Nganasan	<i>sa, soa</i>	'heart'
Tokyo	しん (<i>shin</i>)	Selkup	<i>sītše, sīd'e</i>	'heart'
Seoul	심 (<i>sim</i>)	Kamas	<i>sī</i>	'heart'

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>sjam</i>	* <i>sjam</i>	* <i>siəm</i>	* <i>sjəm</i>	* <i>slum</i>	* <i>ši(ü)δä(-m)</i>

DOM 8173 B (to 8C37 谷)	腳
Attested gloss	121: 'shank'. 《說文》脛也。Mandarin: 'foot'.
Reconstruction	*gega-R ^(AD1) (-X ^(B)) {>鐸部(-ga)}

Attested equivalents:

1958	<i>jiǎo</i> ^(B)	Estonian	jalga ^(AA)	'leg, foot'
Beijing	[te ⁱ aɿ̯v]; [te ^y ɿ̯v] ^(B)	Finnish	jalka ^(AA)	'leg, foot'
Shenyang	[te ⁱ aɿ̯v] ^(B)	Veps	<i>jaug, d'aug</i>	'leg, foot'
Yantai	[c ^y ɿ̯v] ^(B)	Votic	<i>jalka</i>	'leg, foot'
1161	/k ₃ ak ^D /	Livonian	<i>jāлга</i>	'leg, foot'
Taiyuan	[te ^y əʔ]; [te ⁱ eʔ] ^(D)	Lappish	<i>juol'ge</i>	'foot'
Xi'an	[te ^y o:ɿ] ^(A1)	Mordvin	<i>jalgo/jalga</i>	'on foot'
Chengdu	[te ^y o:ɿ] ^(A2)	Mari	<i>jal/jol</i>	'foot'
Nanjing	[te ⁱ oʔ] ^(D)	Udmurt	--	--
Shanghai	[te ⁱ eʔ]; [teiʔ] ^(D1)	Komi	--	--
Changsha	[te ⁱ o:ɿ] ^(D)	Mansi	--	--
Nanchang	[tejɔk̄] ^(D1)	Khanty	--	--
Meixian	[cɔ̄k̄] ^(D1)	Hungarian	<i>gyalog</i> († <i>jalog</i>)	'on foot'
Guangzhou	[kœk̄] ^(D3)	Nenets	--	--
Hanoi	<i>cióo</i> ^(D1)	Enets	--	--
Xiamen	[kiɔk̄]; [kiɔʔ] ^(D1)	Nganasan	--	--
Tokyo	きやく (<i>kyaku</i>)	Selkup	--	--
Seoul	각 (<i>gak</i>)	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>kjak</i>	* <i>kjak</i>	* <i>kiak</i>	* <i>kjak</i>	* <i>kag</i>	* <i>jalka</i>

DOM 7FC5 B (to 652F 支)	翅 (= DOM 7FC4 掖)
Attested gloss	121: 'wing' (掖). 《說文》翼也。Mandarin: id..
Reconstruction	*gepa ^(AA1) (-S ^(C)) {>支部(-ja)}

Attested equivalents:

1958	<i>chi</i> ^(C)	Estonian	käsi , ^{e(AA)}	'arm, hand'
Beijing	[tʂʰi˥˥] ^{(C);(1)}	Finnish	käsi , ^{e(AA)}	'arm, hand'
Shenyang	[tʂʰi˥˥] ^{(C);(2)}	Veps	<i>käzi</i>	'arm, hand'
Yantai	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Votic	<i>tšäsi</i>	'arm, hand'
1161	/ɕ ₃ ej ^C /; /g ₄ ej ^A /	Livonian	<i>ke'iz̥, ke'ž̥</i>	'arm, hand'
Taiyuan	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Lappish	<i>giettä</i>	'hand'
Xi'an	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Mordvin	<i>ked' / käd'</i>	'hand'
Chengdu	[tʂʰi˥˥˥]; [tʂi˥˥˥] ^(C)	Mari	<i>kit</i>	'hand'
Nanjing	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Udmurt	<i>ki</i>	'hand'
Shanghai	[tʂʰi˥˥] ^(X1)	Komi	<i>ki</i>	'hand'
Changsha	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Mansi	<i>kät / kōt / kōt / kät</i>	'hand'
Nanchang	[tʂʰi˥˥˥] ^(C)	Khanty	<i>köt / ket</i>	'hand'
Meixian	[tʂʰi˥˥] ^(C)	Hungarian	<i>kéz</i>	'hand'
Guangzhou	[tʂʰi˥˥˥] ^(C1)	Nenets	--	--
Hanoi	<i>thi</i> ^(C1)	Enets	--	--
Xiamen	[tʂʰi˥˥˥] ^(C1)	Nganasan	--	--
Tokyo	し / <i>shi</i> /	Selkup	--	--
Seoul	시 / <i>si</i> /	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
*ɕiǰǰ; g'ǰǰ	*hrjǰǰ; gjǰ	*ɕie; gie	*xjes; gje	*qhjes; ge	*käte

DOM 5973 A1	女
Attested gloss	121: 'woman'. 《說文》 婦人也。 Mandarin: 'female'.
Reconstruction	*nɸeɸua ^(AA2) (-X ^(B)) {>魚部(-ʔa)}

Attested equivalents:

1958	<i>nĩ</i> ^(B)	Estonian	(+) <i>nai</i> ^(C)	'marry'
Beijing	[ny:ɤ] ^(B)	Finnish	(+) <i>nai</i> ^(C)	'marry'
Shenyang	[ny:ɤ] ^(B)	Veps	(+) <i>nai</i> -	'marry'
Yantai	[ny:ɤ] ^(B)	Votic	(+) <i>nai</i> -	'marry'
1161	/ɲ ₃ o ^{B,C} ; /ɲ ₂ aj ^B /	Livonian	(+) <i>nai</i>	'wife'
Taiyuan	[ny:ʅ] ^(B)	Lappish	<i>njinjyläs</i> ; (+)χ2	'female animal'; 'mate'
Xi'an	[ny:ʅ] ^(B)	Mordvin	<i>n̄i</i>	'woman; wife'
Chengdu	[ɲy:ʅ] ^(B)	Mari	--	--
Nanjing	[ly:ʅ] ^(B)	Udmurt	--	--
Shanghai	[ɲy:ʅ] ^(X2)	Komi	--	--
Changsha	[ɲy:ʅ] ^(B)	Mansi	<i>n̄i/n̄ē</i> ; (+)χ3	'woman; wife'; (3)
Nanchang	[ɲy:ɤ] ^(B)	Khanty	<i>ni/ney/nin</i> ; (+)χ4	'woman'; (4)
Meixian	[ni:ɤ]; [ɲ:ɤ] ^(B)	Hungarian	<i>nő</i>	'woman'
Guangzhou	[nøɸʅ]; [y:ʅ] ^(B2)	Nenets	<i>n̄e</i>	'woman; wife'
Hanoi	<i>n̄r</i> ; <i>n̄r̄a</i> ^(B2) ; (1)	Enets	<i>n̄ā</i>	'woman; wife'
Xiamen	[lu:ʅ] ^(B)	Nganasan	<i>nē</i>	'woman; wife'
Tokyo	いじよ /nyol/; じよ /jol/	Selkup	<i>neä/neu</i>	'wife' / 'my wife'
Seoul	녀 /nyeol/; 여 /yeol/	Kamas	<i>nē, ne</i>	'woman; wife'

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>niɸ</i>	* <i>nrjag-x;-h</i>	* <i>nia</i>	* <i>nrja-ʔ;-s</i>	* <i>na-ʔ;-s</i>	* <i>ninjä</i> ; { <i>naje</i> }

DOM 53BB A3/B (to Δ)	去
Attested gloss	121: 'leave'. 《說文》人相違也。Mandarin: 'go'.
Reconstruction	*gehua ^(AA1) (-S ^(C)) {>魚部(-ʔa)}

Attested equivalents:

1958	<i>qū</i> ^(C)	Estonian	käi - ^(C)	'go'
Beijing	[te ^h y:ʋ];[te ^h i:ʋ] ^(C)	Finnish	käy - ^(C) ; käve - ^(AA)	'go'
Shenyang	[te ^h y:ʋ] ^(C)	Veps	<i>kä(v)uda</i>	'go'
Yantai	[c ^h y:ɿ] ^(C)	Votic	<i>tšävva</i>	'go'
1161	/k ^h ₃ o ^{B,C} /	Livonian	<i>kä^huvə</i>	'go'
Taiyuan	[te ^h y:ɿ] ^(C) ;[kəʔɿ] ^(D)	Lappish	* <i>gävvät</i>	'go, do'
Xi'an	[te ^h y:ɿ];[te ^h i:ɿ] ^(C)	Mordvin	--	--
Chengdu	[te ^h y:ɿ];[te ^h i:ɿ] ^(C)	Mari	<i>keje-/kaje-</i>	'go, leave'
Nanjing	[te ^h y:ɿ];[k ^h i:ɿ] ^(C)	Udmurt	--	--
Shanghai	[te ^h y:ɿ];[te ^h i:ɿ] ^(X1)	Komi	--	--
Changsha	[te ^h y:ɿ];[k ^h ɿ:ɿ] ^(C1)	Mansi	--	--
Nanchang	[te ^h ɿɛ:ɿ] ^(B)	Khanty	--	--
Meixian	[ci:ʋ];[çi:ʋ] ^(C)	Hungarian	--	--
Guangzhou	[həu:ɿ] ^(C1) ;[~ɿ] ^(B1)	Nenets	--	--
Hanoi	<i>khü</i> ^(C1) ; <i>khü</i> ^(B1)	Enets	--	--
Xiamen	[k ^h u:ɿ];[k ^h i:ɿ] ^(C1)	Nganasan	--	--
Tokyo	去 (kyo); 去 (ko)	Selkup	--	--
Seoul	거 (<i>geo</i>)	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
*k ₂ io	*khjag-x;-h	*khia	*khja-ʔ;-s	*kha-ʔ;-s	*käwe-

DOM 751F A3	生
Attested gloss	121: 'grow'. 《說文》進也。Mandarin: 'give birth; be born'.
Reconstruction	*pən̄pa ^(AA1) {>耕部(-na)}

Attested equivalents:

1958	<i>shēng</i> ^(A1)	Estonian	<i>sündi</i> ^(AA)	'be born'
Beijing	[ʃəŋ] ^(A1)	Finnish	<i>synty</i> ^(AA)	'be born'
Shenyang	[səŋɿ] ^(A1)	Veps	<i>sündüdä</i>	'be born'
Yantai	[səŋɿ] ^(A)	Votic	<i>süntüä</i>	'be born'
1161	/ʃ ₂ eŋ ^{A,C} /	Livonian	<i>sində</i>	'be born'
Taiyuan	[səŋɿ] ^(A)	Lappish	* <i>šâd'dât</i>	'be born'
Xi'an	[səŋɿ] ^(A1)	Mordvin	--	--
Chengdu	[səŋɿ] ^(A1) ;[~ɿ] ^(C)	Mari	--	--
Nanjing	[səŋɿ] ^(A1)	Udmurt	--	--
Shanghai	[səŋɿ];[sǎŋɿ] ^(A1)	Komi	<i>sod-/su'd-</i>	'breed'
Changsha	[səŋɿ] ^(A1)	Mansi	--	--
Nanchang	[sɛ:ŋɿ];[sa:ŋɿ] ^(A1)	Khanty	--	--
Meixian	[sɛŋɿ];[sa:ŋɿ] ^(A1)	Hungarian	{ <i>ell-</i>	'give birth'??
Guangzhou	[səŋɿ];[sa:ŋɿ] ^(A1)	Nenets	--	--
Hanoi	<i>sinh; sanh</i> ^(A1) ; (1)	Enets	--	--
Xiamen	[sɿəŋɿ];[sǎ:ɿ] ^(A1) ; (2)	Nganasan	--	--
Tokyo	しよ ³ (<i>shō</i>); せい (<i>sei</i>)	Selkup	--	--
Seoul	생 (<i>saeng</i>)	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>šəŋ</i>	* <i>sriŋ</i>	* <i>seŋ</i>	* <i>sreŋ</i>	* <i>shleen</i>	* <i>sente-</i>

DOM 8015 B (to 4E95 井)	耕
Attested gloss	121: 'plow'. 《說文》犁也。Mandarin: id..
Reconstruction	*gānpa ^(AA1) {>耕部(-na)}

Attested equivalents:

1958	<i>gēng</i> ^(A1)	Estonian	kündA- ^(AA)	'plow'
Beijing	[kəŋ] ^(A1)	Finnish	kyntä- ^(AA)	'plow'
Shenyang	[kəŋɿ] ^(A1)	Veps	<i>künttä</i>	'plow'
Yantai	[kəŋɿ] ^(A)	Votic	<i>tsüntää</i>	'plow'
1161	/k ₂ eŋ ^A /	Livonian	<i>kində</i>	'plow'
Taiyuan	[kəŋɿ] ^(A)	Lappish	--	--
Xi'an	[kəŋɿ] ^(A1)	Mordvin	<i>künče-/künče-</i>	'dig'
Chengdu	[kəŋɿ] ^(A1)	Mari	--	--
Nanjing	[kəŋɿ] ^(A1)	Udmurt	--	--
Shanghai	[kəŋɿ]; [kǎŋɿ] ^(A1)	Komi	--	--
Changsha	[kəŋɿ] ^(A1)	Mansi	--	--
Nanchang	[kiɛŋɿ] ^(A1)	Khanty	--	--
Meixian	[keŋɿ]; [kaŋɿ] ^(A1)	Hungarian	--	--
Guangzhou	[kəŋɿɿ]; [kaŋɿ] ^(A1)	Nenets	--	--
Hanoi	<i>canh</i> ^(A1)	Enets	--	--
Xiamen	[kiəŋɿ] ^(A1)	Nganasan	--	--
Tokyo	𪛗 𪛘 (<i>kō</i>)	Selkup	--	--
Seoul	경 (<i>gyeong</i>)	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>kěj</i>	* <i>kriŋ</i>	* <i>keŋ</i>	* <i>kreŋ</i>	* <i>kreŋ</i>	* <i>ki(y)nčä-</i>

DOM 9BE4 B (to 6606 鯤)	鯤
Attested gloss	543: 'big fish'. 《玉篇》大魚。Mandarin: 'fish fry' (as BC).
Reconstruction	*g ^w ende-R ^(AA1) {>文部(-ne)}

Attested equivalents:

1958	<i>kūn</i> ^(A1)	Estonian	kala ^(AA)	'fish'
Beijing	[k ^h uə·n] ^(A1)	Finnish	kala ^(AA)	'fish'
Shenyang	[k ^h uə·nʃ] ^(A1)	Veps	<i>kala</i>	'fish'
Yantai	[ku·nʃ] ^(A)	Votic	<i>kala</i>	'fish'
1161	/k ^w ₁ en ^A /	Livonian	<i>kalā</i>	'fish'
Taiyuan	[k ^h uə·ŋʃ] ^(A)	Lappish	<i>guolle</i>	'fish'
Xi'an	[k ^h uē:ʃ] ^(A1)	Mordvin	<i>kal</i>	'fish'
Chengdu	[k ^h uə·n] ^(A1)	Mari	<i>kol</i>	'fish'
Nanjing	[k ^h u·n] ^(A1)	Udmurt	--	--
Shanghai	[k ^h uə·pʃ] ^(A1)	Komi	--	--
Changsha	[k ^h uə·nʃ] ^(A1)	Mansi	<i>kul/χül</i>	'fish'
Nanchang	[k ^h uənʃ] ^(A1)	Khanty	<i>kul/χut'/χüʌ,χul</i>	'fish'
Meixian	[k ^h u·n] ^(A1)	Hungarian	<i>hal</i>	'fish'
Guangzhou	[k ^w ən·l] ^(A1)	Nenets	<i>χäl'e</i>	'fish'
Hanoi	<i>kon</i> ^(A1)	Enets	<i>kaðe</i>	'fish'
Xiamen	[k ^h uənʃ] ^(A1)	Nganasan	<i>kole</i>	'fish'
Tokyo	𪛗 𪛘 (<i>kon</i>)	Selkup	<i>keł</i>	'fish'
Seoul	𪛗 (<i>gon</i>)	Kamas	<i>kola</i>	'fish'

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
* <i>kwən</i>	* <i>kwən</i>	* <i>kuən</i>	* <i>kun</i>	* <i>kuun</i>	* <i>kala</i>

DOM 5206 A3/B (to 516B 八)	分
Attested gloss	121: 'split'. 《說文》別也。Mandarin: id.; 'piece'.
Reconstruction	*b ^w ende-R ^(AA1) ; -S ^(C) {>文部(-ne)}

Attested equivalents:

1958	<i>fēn^(A1); fēn^(C)</i>	Estonian	pala^(AA)	'piece'
Beijing	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C)	Finnish	pala^(AA)	'piece'
Shenyang	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C)	Veps	<i>pala</i>	'piece'
Yantai	[fə·nɿ] ^(A) ; [~ɿ] ^(C)	Votic	<i>pala</i>	'piece'
1161	/pf ₁ en ^A /; /bv ₁ en ^C /	Livonian	<i>palā</i>	'piece'
Taiyuan	[fə·ŋɿ] ^(A) ; [~ɿ] ^(C)	Lappish	<i>buola</i>	'piece'
Xi'an	[fē:ɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C)	Mordvin	<i>pal</i>	'piece of meat'
Chengdu	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C)	Mari	{ <i>pultāš</i>	'piece of meat' }?
Nanjing	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C)	Udmurt	--	--
Shanghai	[fə·ɲɿ] ^(A1) ; [~ɲɿ] ^(X2)	Komi	{ <i>palak</i>	'piece' }?
Changsha	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C2)	Mansi	<i>pol/pül/pulə</i>	'piece of food'
Nanchang	[fə·nɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C2)	Khanty	<i>pul/pül/pul</i>	'piece of food'
Meixian	[fu·nɿ] ^(A1) ; (1)	Hungarian	<i>falat ~ fal-</i>	'piece of food' ~ 'swallow'
Guangzhou	[fən·ɿ] ^(A1) ; [~ɿ] ^(C2)	Nenets	<i>pāl'e-</i>	'swallow'
Hanoi	<i>phân^(A1)</i> ; (2)	Enets	--	--
Xiamen	[hʉənɿ] ^(A1) ; (3)	Nganasan	--	--
Tokyo	分 <small>フ</small> (bun); (4)	Selkup	<i>polj-</i>	'swallow'
Seoul	분 (bun)	Kamas	--	--

Previous reconstructions:

KARLGREN	LI	WANG	BAXTER	ZHENGZHANG	UEW
*p ₁ wən; b'~	*pjən; bjənh	*piən; biən	*pjən; bjəns	*puən; buəs	*pala

9. Hiina-uurali ühisetümoloogiate näited (2)

Riimi vastamine (vs. Sound Laws of Rhymes)

DOM	Estonian	Finnish	Beijing	Guangzhou	Meixian
	-ai/-äi	-ai/-äy	-y:	-əŋ'	-i:
女	nai-(C)	nai-(C)	[ny:ŋ](B)	[nəŋ'ŋ](B2)	[ni:ŋ](B)
去	käi-(C)	käy-(C)	[tə ^h y:ŋ](C)	[həŋ'ŋ](C1)	[ci:ŋ](C)
	-ünd3	-ynt3	-ə'ŋ	-eŋ'	-ɛ'n
生	süнди-(AA)	synty-(AA)	[ʃə'ŋŋ](A1)	[səŋ'ŋŋ](A1)	[sɛ'nŋŋ](A1)
耕	künda-(AA)	kyntä-(AA)	[kə'ŋŋ](A1)	[kəŋ'ŋŋ](A1)	[kɛ'nŋŋ](A1)
	-al3	-al3	-^uə'n	-^weŋ'	-u'n
鯤	kala(AA)	kala(AA)	[k ^h u ^u ə'nŋ](A1)	[k ^w eŋ'ŋŋ](A1)	[k ^h u'nŋŋ](A1)
分	pala(AA)	pala(AA)	[fə'nŋŋ](A1)	[fəŋ'ŋŋ](A1)	[fu'nŋŋ](A1)

Tänu!

三先
員

‘ülistama’

Peking: zàn
Hanoi: tán
Tokyo: さん (san)
Seoul: 찬 (chan)

Autori kontakt: gaojyi@gmail.com